

дайджест найцікавішої інформації та аналітики: ВЕБСАЙТИ, ЕЛЕКТРОННІ ТА ДРУКОВАНІ ЗМІ УКРАЇНИ, ets

www.eko-bud.com.ua

Щочетверга с.8

Добрий ранок!

ТЕЛЕ
РАДІО
ІНТЕРНЕТ

НОВИНИ

№46
(298),
17 – 24
листопада
2011 р.

Четверговий випуск

Існує досить світла для тих, хто хоче бачити, і досить мороку для тих, хто не хоче. Б. Паскаль

БЮТ пропонували "бартер" і обіцяли випустити Тимошенко

Депутатам фракції БЮТ-Батьківщина пропонували проголосувати за закон про вибори в обмін на декриміналізацію "статті Тимошенко". Про це розповів один з депутатів від БЮТ у розмові з газетою "Сьогодні".

"Ходять чутки, що нібито наші могли обміняти закон про вибори на 365-у поправку. Іншими словами, регіонали підтримують декриміналізацію статті, за якою сидить Тимошенко, а серед нас знаходиться чоловік 20, які у четвер голосують за закон про вибори", - сказав депутат.

"Власне, як все це (арешт) сталося? Одна впливова людина в Кабміні пообіцяла нашим, що, мовляв, Юля в будь-якому випадку вийде. Тому вона так сміливо і наражалася на арешт", - розповів один з видних функціонерів "Батьківщини".

За словами опозиціонера, "потім ця людина сказала: вибачте, не виходить, нічим не можемо допомогти". І що буде з нею тепер - незрозуміло".

Як пише видання, проблеми існують і всередині "Батьківщини".

"Грошей немає. Верхівка вдає, що більше 100 доларів вони ніколи в руках не тримали. Регіональним структурам розповідають, що вони повинні перейти на самофінансування", - розповів ще один з депутатів від БЮТ.

"Вони пишуть у штаб листи, що наших людей намагається переманювати Партія регіонів, що деякі наші вже працюють із представниками ПР на мажоритарних округах. Питають, що робити? А у відповідь тиша", - підсумував він.

Нагадаємо, у вівторок Верховна Рада відмовилася декриміналізувати 365 статтю Кримінального кодексу, за якою було винесено вирок Юлії Тимошенко.

pravda.com.ua

Янукович обирає між Тимошенко і Європою

Ситуація зависла...

Віктор Янукович і Захід невідворотно наближаються до 19 грудня - дня, коли має відбутися щорічний самміт Україна-Євросоюз на найвищому рівні.

За звичкою, до Києва повинні прибути перші особи ЄС. Але роботи вони цього не хочуть, тому що не побачили жодних поступок у відповідь на своє обурення вироком Тимошенко. Більше того, дехто відчув себе обдуреним, оскільки сприймав приватні заяви Януковича саме як обіцянку звільнити його конкурентку з тюрми.

Проводити самміт в таких умовах складно. Не присвятити зустріч головному питанню - згортанню демократії в Україні - це нечесно. А не робити самміт взагалі - це демарш, який лише поглиблює кризу в стосунках.

Судячи з інформації, отриманої з різноманітних джерел, у Віктора Януковича для Заходу є два сценарії подальшого розвитку справи Тимошенко.

Перший сценарій передбачає декілька кроків. Спочатку Апеляційний суд Києва підтверджує, що Тимошенко є винною в інкримінованих злочинах. Тобто рішення Родіона Кіреєва "сім років позбавлення волі" набуває законної сили.

Після чого Тимошенко під якимсь приводом - та ж декриміналізація - все-таки випускають зі слідчого ізолятора на свободу. Таким чином, Янукович демонструє Заходу той самий "прогрес", який вони від нього очікують.

Він виконує одну з двох вимог Європи та Америки, які закликали звільнити Тимошенко та допустити її до виборів. Другу вимогу Янукович не задовольняє, але факт випуски Тимошенко із СІЗО знімає напругу навколо всього цього питання.

Водночас Тимошенко залишається на підписці про невїзд за низкою інших порушень проти неї справ. Тобто вона, наприклад, не може здійснювати передвиборче турне. Крім того, Тимошенко змушена буде цілими днями перебувати в прокуратурі на допитах. Тож на додачу вона буде позбавлена часу на політичну діяльність.

При цьому, як розповідають джерела, умовою влади для звільнення Тимошенко є те, що опозиція підтримає закон "Про вибори" у редакції Януковича зі змішаною мажоритарно-пропорційною системою. Це робиться з метою, щоб позбавити Януковича ще одного головного болю в стосунках Заходу, який вимагає, аби правила виборів 2012 року було схвалено консенсусом влади та опозиції.

Загалом цей сценарій має декілька слабких місць. По-перше, випустивши Тимошенко, Янукович тільки покаже Заходу, що готовий піддаватися їхньому тиску. Це розв'яже руки Ван Ромпею, Баррозо та Ештон, які почнуть вимагати від Януковича інших поступок, що нестинуть загрозу його авторитаризму.

(Продовження на 3 с.)

Угоду про асоціацію з Євросоюзом цього року навіть не парафують?

Парафування угоди про асоціацію України та Євросоюзу може не відбутися на саміті Україна - ЄС у грудні.

Про це сказав газеті "Коммерсант-Україна" один із європейських дипломатів.

"Схоже, саміт буде порожнім, а УА так і не буде парафовано в 2011 році", - сказав він.

"Можливо, потім, у період датського голоування", - припустив співрозмовник видання.

Кореспондент газети зазначає, що останніми днями неодноразово чув від європейських дипломатів, що зустріч президентів України, Польщі й Німеччини у Вроцлаві стане "останньою спробою переконати Януковича" змінити ситуацію в країні напередодні грудневого саміту.

Як відомо, Віктор Янукович 15 листопада все ж таки зустрівся у Вроцлаві з польським і німецьким

колегами, хоч і прилетів значно пізніше - нібито через туман.

Після зустрічі Янукович підтвердив, що йшлося про вплив ситуації в Україні, зокрема справи Юлії Тимошенко, на перспективи європейської інтеграції.

"Є спроби об'єднати питання європейської інтеграції України з питаннями, які є предметом розслідування кримінальних справ, розгляду їх у судах... Це питання (справа Тимошенко) є одним із тих, які перешкоджають ратифікації угоди про асоціацію деякими країнами", - визнав він.

Водночас, Янукович зазначив, що до саміту Україна - ЄС, призначеного на 19 грудня, "ще багато часу".

pravda.com.ua

Слідом за Донецьком і Харковом чорнобильці захопили ПФ у Львові

Вчора близько 100 представників Львівського обласного благодійного фонду "Діти Чорнобиля Львівщини" захопили приміщення регіонального Управління Пенсійного фонду України у Львові і оголосили акцію протесту в зв'язку з невыплатою пенсій і невиконанням судових рішень з їх нарахування.

Про це повідомила голова Львівського обласного благодійного фонду "Діти Чорнобиля Львівщини" Валентина Буренюк.

Як зазначила В.Буренюк, до них на даний час приєднуються представники районних організацій, а також очікується, що приєднаються афганці. Учасники акції протесту передали керівництву регіонального Управління ПФУ свої вимоги про виплату їм пенсій у розмірах, передбачених законодавством та відповідно до рішень судів.

"Ми хочемо отримати гарантію, що будуть виплачені заборгованості на підставі рішень судів і виплачені пенсії у повному обсязі. Ми готові після

сьогоднішньої попереджувальної акції від завтрашнього дня вдатися до безстрокових акцій з оголошенням голодування. Ми готові голодувати в приміщенні Пенсійного фонду, ніж голодувати вдома, не маючи грошей на прожиття", - зазначила В.Буренюк.

Вона також поінформувала, що вчора чорнобильці не мали наміру залишатися в приміщенні управління ПФУ і очікували на реакцію представників влади. Проте вже завтра вранці вони прийдуть сюди за відповіддю, і готові розпочати безстрокову акцію протесту, до якої вдалися чорнобильці у Харкові.

Як повідомлялося, з початку 2011 року судами України ухвалено рішення про стягнення з органів Пенсійного фонду коштів на користь 2,5 млн. пенсіонерів, зокрема, чорнобильців і дітей війни. Усього за 10 місяців з рахунків ПФУ стягнуто за рішеннями судів 5,9 млрд. грн.

Точка зору визначає місце сидіння

У вівторок парламентська більшість відмовилася переписувати Кримінальний кодекс під Юлію Тимошенко. Верховна Рада надвечір 268 голосами ухвалила закон, який передбачає гуманізацію відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності, але - без "політичних" статей. Отож, попри сподівання опозиції та міжнародної спільноти, у КК залишилась "стаття Тимошенко": відповідальність за перевищення службових повноважень, що завдало державі значних збитків. Юлія Володимирівна сидітиме за ґратами й надалі. Виходить, що українська влада минула перехрестя, на якому могла вмити руки "від кодексу, який залишився нам зі сталінських часів".

Декриміналізація - на вихід!

Ключовим фрагментом президентського проекту була поправка №95 від народного депутата від БЮТ Віктора Швеця, яка передбачала вилучити із Кримінального кодексу 365-ту статтю. Опозиціонери пропонували викласти параграф про "перевищення влади" в новій редакції, що дозволяла б посадити чиновника хіба у випадку одержання неправомірної вигоди.

Після того як за 95-ту поправку проголосувало лише 157 народних депутатів, члени фракції БЮТ просто в сесійній залі зібралися на нараду і невдовзі посунули до трибуни. Однак ситуація не наблизилася до кипіння. Ніхто не ліз на барикади - БЮТівці лише висунули вимогу зачитати заяву.

Андрій Кожем'як заявив, що відтак в Україні "цілком і повністю легалізувався авторитаризм". "Люзії щодо демократії, прав і свобод людей, верховенства права, європейських цінностей розвіялись як дим", - Кожем'як читав із папірця, що свідчило про готовність БЮТ до такого повороту подій. Блок Тимошенко висловив думку, що Янукович розвертає Україну в протилежний від Європи бік. "Партія регіонів, її політичні сателіти у Верховній Раді виконують роль obsługуючого персоналу і створюють видимість реформування кримінального законодавства. Влада залишила статті, які дають можливість кинути за ґрати будь-кого", - заявив БЮТівець. Після цього соратники Юлії Тимошенко покинули зал засідань. У лавах більшості не надто здивувалися: подібні акції вже були, вони минають безслідно.

Заступник голови фракції БЮТ Сергій Соболев розцінив голосування як блеф. "Цей законопроект був проголошений Януковичем як спосіб вийти з ситуації. Тепер ми розуміємо, що він надурив і Європу, і народ. Далі буде боротьба - проти Януковича і цього режиму", - сказав Соболев у коментарі "УМ". Нардеп переконує, що поведінка "Регіонів"

Верховна Рада відмовилася скасовувати кримінальну "статтю Тимошенко".

Янукович і далі палить мости з Європою?

є не лише фактором Тимошенко чи Луценка - "це питання цивілізаційного вибору. Або ми дотримуємось норм, які існують у європейській спільноті, або ж будемо жити за нормами Януковича, які він запровадив, сподіваючись задавити народ".

"Лікуйте свій плюралізм!"

Депутати з більшості провалили "політичні" поправки, не кліпнувши оком, холоднокровно. "Диригент" голосувань "Регіонів" Михайло Чечетов (який, до речі, почав видавати свої репліки українською мовою) перед кожним волевиявленням проводив рукою паралельно до лінії горизонту - це значить "не голосуємо".

"Ми гід одну людину кодекс міняти не будемо. Бо це небезпечно", - пояснив на брифінгу голова фракції "Регіонів" Олександр Єфремов. Виправдовуючи позицію ПР, соратник Януковича відзначив, що ще пізніше тому БЮТівка Наталія Королевська пропонувала посилити відповідальність за порушення статті 365; тепер же "тимошенківці" прагнуть полегшити долю порушників. "Якщо в одній голові виникає такий "плюралізм", то треба звертатися до медичних спеціалістів", - відрубав лідер фракції.

Кармазінське "спасибі"

Найбільшим жартівником позавчорашнього засідання був Юрій Кармазін. Нардеп із "НУНС" звично вніс до проекту цілий стос поправок. Презентуючи кожну, він неодмінно зазначав: "Спасибі жителям Донбасу...", натакаючи на скандальну кричалку фанів

київського "Динамо". Кармазін казав: "Почався день - хочеться подякувати жителям Донбасу, бо без них і сонце б не встало"; "хочу подякувати жителям Донбасу, які підтримують наші поправки" (то був, знову ж таки, сарказм - усі поправки опозиції ігнорувалися) тощо.

На надцятому жарті Кармазіна в "регіонала" Георгія Скудара здали нерви. Він заявив, що йому набридло чути "оці образливі слова". "На Донбасі живе сім мільйонів чоловік. Донбас виробляє продукції утричі більше, ніж Київ, у десять разів більше, ніж Західна Україна. Ви маєте бути вдячні трудовому народові Донбасу за те, що він працює!" - заявив Скудар. Опозиція зустріла слова Скудара реготом. Надто ж коли він запропонував назвати конкретне прізвище винуватця, а не вішати ярлики на всіх мешканців Донбасу. А як відомо, конкретну особу згадано в другій частині скандального гасла - це Президент із римою до "ананаса".

БЮТівець Соболев розповів, чому опозиція сміялася зі слів Скудара - керівника Новокраматорського машинобудівного заводу. "Смішно, коли донецький директорат, який за безцінь захопив власність у донецькому регіоні, починає розмірковувати про те, як важко працюють мешканці регіону. Мешканці дуже важко працюють, натомість горе-директори тримають там низькі зарплати, на заводах і шахтах гинуть десятки працівників. Між мешканцями цих регіонів і верхівкою є велика прірва", - зауважив Соболев.

Володимир Семків

umoloda.kiev.ua

№46 (298), четвер,
17 - 24 листопада 2011 р.

ТЕЛЕ РАДІО ЧЕРНІВЦІ
НОВИНИ 2

Свідцтво про державну реєстрацію: серія KB № 10670 від 25.11.2005 р.

Засновник і видавець -
Агентство інформації та реклами

вул.Володимира Великого, 18,
Львів, 79053

тел. факс: 297 60 97,
e-mail: dr_novunu@ukr.net

Редакція зберігає за собою право редагувати та скорочувати матеріали, які публікують. Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. Матеріали, позначені «на правах реклами», публікуються на комерційних умовах. За достовірність реклами відповідальність несе рекламодавець. Передрук матеріалів - при обов'язковому посиланні на видання.

Друк: «Видавничий дім
«Молода Галичина»
(м.Львів, вул.Угорська,14).

Номер підписано до друку о 21.30.
Зам. № 1184. Наклад: 30000 прим.

Головний редактор - Олександр Корещ,
заступники головного редактора -
Олег Пендерський, Христина Карась,
технічний редактор - Богдан Богач,
дизайн - Христина Хоростіль,
консультанти -
Назар Зазай, Роман Старший.
Філії (кореспондентські пункти):
м.Київ - Оксана Клименко,
м.Івано-Франківськ - Єльвіра Блінцова,
м.Тернопіль - Галина Михайлова,
м.Луцьк - Олекс Бігун,
м.Рівне - Григорій Кремінний,
м.Житомир - Павло Письменний,
м.Чернівці - Костянтин Журавчак.
Адміністрація:
директор - Олена Сахарук,
головний менеджер - Віталіна Пенягіна.
Кадри: Емма Поздєва.
Реклама: Христина Карась
тел.: 242 54 80, факс: 297 60 97,
моб.: 8 097 649 88 70.
Технічна підтримка редакції:
Олександр Ренн (НВКФ «Техноекс»).
Юридичне обслуговування: Віталій Рушак.

Коморовський каже, що обговорив із Януковичем справу Тимошенко

Президент Польщі Броніслав Коморовський обговорив із Президентом України Віктором Януковичем питання євроінтеграції України і справу колишнього прем'єра Юлії Тимошенко. Про це польський глава держави повідомив, коментуючи зустріч із Віктором Януковичем у Вроцлаві 15 листопада.

Як повідомила у коментарі агенції представник канцелярії Президента Польщі, бесіда відбулася після тристоронньої зустрічі президентів Польщі, України та Німеччини.

Як процитував Броніслава Коморовського телеканал TVN24, Президент Польщі наголосив, що в Україні "є проблеми та труднощі, але теж є великі досягнення".

"Є узгоджений договір про вільну торгівлю, є декларація про асоціацію", - сказав він.

Водночас Президент Польщі заявив, що українська влада кримінальним переслідуванням Юлії Тимошенко порушує прийняті на Заході стандарти.

"Процес колишнього прем'єра Юлії Тимошенко сприймається у багатьох державах ЄС як сигнал, що Україна має подолати труднощі зі стандартами, які необхідні для зближення зі західним світом", - сказав Броніслав Коморовський.

radiosvoboda.org

Алесь Міхалевич: білоруська "зараза" поширюється на Україну

Колишній кандидат в президенти Білорусі Алесь Міхалевич у середу давав свідчення в Конгресі США перед американською Гельсінською комісією. Одразу після президентських виборів білоруська влада запроторила Міхалевича до тюрми, разом із іншими кандидатами на президента. Після двох місяців тортур та безкінечних допитів Міхалевича звільнили. Нині він має політичний притулок в Чехії.

У своєму виступі Алесь Міхалевич нагадав американцям, що таке тюрма КДБ в Білорусі. Він детально розповів, як кожного дня тюремні сторожі в чорних масках роздягали його та інших ув'язнених і щось шукали в їхньому одязі, як розтягували їм ноги шнурами, доки не порвали сухожилля, як важко після цього було ходити. Кожної ночі в камерах не вимикали світло, закривати очі рукою чи хустиною було заборонено.

Про Білорусь нині не можна мовчати, наголосив Міхалевич. Режим Лукашенка посилює свій контроль над населенням, і Захід в жодному разі не повинен йому допомагати. Міхалевич переконаний, що Лукашенко усілякими способами буде захищати свою владу, а тому закликів Захід не вірити іграм Лукашенка.

"Я би порівняв Лукашенка з Каддафі. Я закликаю США, Європейський Союз та міжнародне співтовариство не довіряти лібералізаційним іграм режиму. Спів-

працюйте лише з незалежним громадянським суспільством у Білорусі, неурядовими організаціями, незалежними ЗМІ та демократичними активістами", - заявив Міхалевич.

Білоруський досвід перекидається на інші країни

Алесь Міхалевич констатує: режим Лукашенка перетворився на вірус і починає поширюватися на інші країни, зокрема Україну. Напрацьовані методи контролю повторюються в сусідніх країнах.

"Білорусь - це така зараза нашого регіону, яка розповсюджується на Україну, Росію, але також навіть на Литву, на інші демократичні країни, які вже входять в Європейський Союз. Прикладом цього є те, що ми зараз маємо в Україні, це централізація в Україні, те що ми маємо політичних в'язнів в українських тюрмах. Це

все було напрацьоване в Білорусі. Російський приклад - це адміністративна реформа, коли Путін запровадив президентську вертикаль. Це уперше було зроблено в Білорусі, це вдалося і це було ефективно запроваджено в Росії, коли ліквідували самоврядування, ліквідували вибори губернаторів на місцевому рівні. Щось подібне відбувається в Україні", - заявив Міхалевич.

Це перша закордонна подорож Алєся Міхалевича після отримання політичного притулку в Чехії. Після зустрічей із американськими урядовцями він відправиться до Канади, де отримає цьогорічну премію організації «Права і Демократія».

Цю організацію створив Канадський парламент 1988 року, її метою є розвиток і плекання людських прав та розповсюдження демократичних інституцій та навичок у всьому світі. Премія носить ім'я канадського юриста та академіка, автора першої редакції Універсальної декларації прав людини.

Лукашенко перед Міжнародним трибуналом?

Голова Гельсінської Комісії американського Конгресу Кріс Сміт твердо й емоційно відреагував на свідчення Алєся Міхалевича. Він назвав білоруське КДБ "перевертнями" - за нелюдські тортури, які буди застосовані проти Міхалевича та інших політичних в'язнів.

"Замість того, щоб називати їх КДБ, їх треба називати КДБ0-п. П - це перевертні, збоченці. Люди в масках, які роздягають інших чоловіків до нитки, - це збочення. Міжнародна громадськість не може на це не звертати уваги", - сказав Сміт.

Сміт нагадав, що США завжди стоять на тій стороні, яка шанує і захищає права людини. А тому Сміт хотів би побачити Лукашенка на лаві підсудних перед Міжнародним трибуналом. Із такою ініціативою він має намір звернутися до президента Барака Обами.

Ні США, ні Білорусь не підписали угоду про створення Міжнародного кримінального суду. Однак, запевнив Кріс Сміт, через Раду безпеки ООН можна розпочати процедуру, яка притягне Лукашенка до кримінальної відповідальності за безкінечне порушення людських прав своїх громадян (такий процес був успішно проведений щодо суданського президента Омара аль-Башира за геноцид у Дарфурі. В 2010 року Міжнародний кримінальний суд видав ордер на його арешт). Це довгий процес, каже Сміт, і Китай та Росія, звичайно, протестуватимуть проти такого кроку, але боротьба на захист білоруського народу є праведною боротьбою, вважає конгресмен, і її треба вибороти.

Ірина Халуца

radiosvoboda.org

Янукович обирає між Тимошенко і Європою

По-друге, цей сценарій робить неможливим застосування санкцій проти Тимошенко, якщо вона, наприклад, порушить підписку про невиїзд або не буде ходити на допити. Її повторний арешт лише посилює негативну реакцію Заходу. Тим більше, якщо одразу після звільнення вона ляже на лікарняний та в цьому статусі ігноруватиме слідчі дії.

Тому в Януковича залишається його базовий сценарій. Не робити нічого. Тобто Тимошенко продовжує бути в СІЗО. Янукович продовжує розповідати, що не впливає на суди. Посольства України продовжують отримувати з Києва довідки, що справа проти Тимошенко порушена за перевіркою, ініційованою Ющенком - з вимогою поширити це в країні перебування. А Захід продовжує вимагати від Януковича отямитися...

Нещодавно співрозмовник у Партії регіонів пролив світло, на чому базується така впевненість Януковича, що ця гра може вдатися. "Він думає, що Обама програє вибори в США, Саркозі - у Франції, а Меркель - у Німеччині. Тому Віктор Федорович сподівається передомовитися з новими керівниками цих держав. Адже вони прийдуть і застануть існуюче статус-кво - Тимошенко в тюрмі. Тому давайте з цього виходити і рухатися далі".

Ця логіка шкутильгає на обидві ноги, тому що позиція республіканців відносно Януковича ще радикальніша - згадайте заяву экс-кандидата в президенти США МакКейна, зроблену спільно з демократом Ліберманом. А прихід лівих у Німеччині та Франції нічого принципово не змінить, тому що в Європарламенті усі сили солідарні навколо вимоги звільнення Тимошенко. Більше того, радикалізмом вирізняється позиція "зелених", які традиційно складають у Німеччині коаліцію із соціал-демократами.

Ще, за інформацією джерел, Янукович переконаний, що критична позиція відносно нього з боку Ангели Меркель - це результат геополітичних інтриг. Що це не щире обурення канцлера ув'язненням Тимошенко, а наслідок гри Володимира Путіна. Зрештою, складно очікувати щось інше від людини, яка досі вірить, що чесно перемогла на виборах президента 2004 року, а потім американці позбавили його влади...

Суддівські чистки

Останні новини не містять нічого оптимістичного для прихильників БЮТ. Вони лише підтверджують припущення, що Янукович обере той самий "базовий сценарій", який залишає Тимошенко в тюрмі.

У грудні має розпочатися розгляд скарги Тимошенко на вирок Кіреєва у Апеляційному суді Києва.

Влада ретельно готується до цієї події. Чим може загрожувати суддям Апеляційного суду Києва несанкціоноване згори виправдання Тимошенко, можна переконатися на прикладі трьох суддів цього ж суду, які випустили із СІЗО фігурантів "газової справи" Анатолія Макаренка і Тараса Шепітька.

Як відомо, влітку Апеляційний суд столиці несподівано змінив запобіжний захід Макаренку і Шепітьку. Це рішення породило багато припущень серед політиків. Дехто побачив у цьому здатність Януковича до компромісів. Дехто розповідав, що про звільнення клопотав особисто Путін, тому що Макаренко служив на підводному човні на Півночі.

Одним словом, чому випустили Макаренка і Шепітька, ніхто достеменно не знав. Але тепер відомо, що жодної вказівки влади на звільнення цих двох осіб не було. Більше того, в суддів, які випустили їх на волю, почалися проблеми.

Про це свідчить офіційна відповідь, отримана "Українською правдою" від Вищої ради юстиції - нової суддівської інквізиції.

Справу про зміну запобіжного заходу Макаренку та Шепітьку розглядала трійка суддів Апеляційного суду Києва - Валентина Лясковська, Анатолій Кузьмін і Олександр Журавель. Вони відпустили двох фігурантів кримінальної справи 5 липня 2011 року. І практично одразу їх почали пресингувати.

Уже менш ніж за місяць, 3 серпня 2011 року, до Вищої ради юстиції надійшло звернення голови цього ж самого Апеляційного суду Києва Антона Чернушенка щодо порушення цими трьома суддями законодавства з вимогою провести перевірку та звільнити їх з посад.

Тобто голова суду починає наступ на "своїх" же суддів, яких він знає не один рік. Не складно здогадатися, дзвінки з якого місця змусили Чернушенка написати таке подання до Вищої ради юстиції.

Перетасований Апеляційний суд Києва

Але це - не єдиний дивний епізод, який стався у Апеляційному суді в переддень розгляду скарги на вирок Тимошенко.

На початку жовтня 2011 року в Апеляційному суді Києва було змінено склад групи суддів, які відповідають за Печерський район - тобто тих суддів, які переглядають вирок після Печерського районного суду.

Офіційно законодавство не містить вимоги закріплювати суддів апеляції за певними районами. Але закон "Про судоустрій" містить норму, що "апеляційні суди надають місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства".

Саме цим користуються, коли приписують суддів апеляції до конкретних територіальних одиниць регіону, на який поширюється дія апеляційного суду.

Фактично це означає, що апеляційні скарги з певних районів потрапляють до певних суддів.

Так, за інформацією джерел "Української правди", тепер за Печерський район в Апеляційному суді Києва відповідають вісім суддів: Людмила Осипова, Оксана Павленко, Маргарита Васильєва, Ірина Горб, Тетяна Фриз, Олена Ситайло, Олександр Кияшко, Віктор Глиняний.

З цих восьми суддів шестеро (!) не мають досвіду роботи в апеляції. Адже шестеро з восьми лише навесні 2011 року були переведені до Апеляційного суду Києва із районних судів столиці.

Ще один суддя був переведений у 2010 році, і лише Віктор Глиняний - один з цих восьми суддів! - працює в апеляції достатньо довго, з 1998 року.

При чому юристи завжди визнають, що робота в апеляції відрізняється від роботи в суді першої інстанції, вона вимагає іншого підходу.

Таким чином, перезакріплення за Печерськом нових суддів не просто схоже на спробу влади підібрати собі лояльних виконавців, здатних дати потрібний результат у справі Тимошенко.

Призначення кураторами Печерську саме недосвідчених суддів нагадує комбінацію з Родіоном Кіреєвим, якого перевели до Києва за декілька тижнів до початку суду над Тимошенко.

Цікава ще одна особливість. Троє з шести суддів, яких цього року перевели в Апеляційний суд Києва, а потім закріпили за Печерськом, до цього працювали в Шевченківському районному суді.

При цьому Шевченківський має репутацію суду, який активно співпрацює з нинішньою владою. Наприклад, саме судді Шевченківського

суду активно допомагали владі втілювати плани нейтралізації Верховного суду.

Так, в рамках "судової реформи Януковича" було створено Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ на чолі з регіоналом Фесенком і братом Пшонки. І в цей новостворений суд перекинули одразу трьох осіб з Шевченківського районного суду - Ірину Тельнікову, Олену Чуйко і Людмилу Шибко. Тобто до Вищого суду вони зайшли прямо з першої інстанції, уникнувши роботу в апеляції, що вважається небаченою преференцією.

Європейська дилема

З огляду на те, що Янукович не погодився випустити Тимошенко навіть перед загрозою міжнародної ізоляції, в Євросоюзі більше число скептиків. Зараз викристалізувалися дві точки зору щодо подальшої поведінки з Україною.

Перша група європейських політиків виступає за бойкот Януковича, доки не буде звільнено лідерку БЮТ. До них відноситься Європейська народна партія. Їхня позиція - маючи справу з Януковичем, вони легалізують диктатора і посилюють його в думці про власну безкарність.

На думку радикалів, Євросоюз, продовжуючи діалог з Януковичем, може надати погану послугу. Адже в такому разі президент України переконається його, що з рук можуть зійти будь-які антидемократичні дії, якщо вдало розіграти свою геополітичну карту.

Інший табір переконаний, що, лише втягнувши Україну в орбіту свого впливу, Євросоюз

зможе добитися потрібних цілей, в тому числі - звільнення Тимошенко. До цієї групи відноситься, наприклад, Польша та соціалісти, які співпрацюють з Партією регіонів.

Один з ризиків озвучив поляк-соціаліст Марек Сивець у ході щорічної Ялтинської конференції, коли попередив, що зволікання з ухваленням Угоди про асоціацію не стільки проває Януковича, скільки грає на руку Росії.

Після останнього раунду переговорів щодо Угоди про асоціацію, які відбулися минулого тижня, між Україною та ЄС залишилися тільки одне неврегульоване питання. А саме - як буде сформульоване прагнення України до членства у Євросоюзі в тексті документу?

Переговорники домовилися, що це вирішать на найвищому рівні президент Янукович та перші особи Євросоюзу під час зустрічі в Брюсселі напередодні самміту Україна-Євросоюз.

Проблема лише в тому, що ЄС не поспішає запрошувати Януковича на цю зустріч без кроків назустріч звільненню Тимошенко. Таким чином, питання європерспектив України може залишитися неузгодженим, а разом з ним - і Угода про асоціацію не буде готова.

У підсумку, Україна може втратити свій історичний шанс, зате Янукович збереже Тимошенко у в'язниці. А це для нього є рівнозначною історичною подією.

Сергій Лещенко

pravda.com.ua

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ЮСТИЦІЇ
СЕКРЕТАРІАТ

04050, м. Київ-050, вул. Артема, 89 тел.: (044) 238-68-67 факс: (044) 238-68-66, E-mail: assistant@vru.gov.ua

04.11.11 № 13920/10/11

На № _____

Лещенку С.А.

На Ваш запит від 27 жовтня 2011 року повідомляю наступне.

До Вищої ради юстиції 3 серпня 2011 року надійшло звернення голови апеляційного суду м. Києва Чернушенка А.В. щодо порушення норм чинного законодавства України суддями вказаного суду Лясковською В.І., Кузьміним А.С. та Журавлем О.О. під час розгляду питання про зміну запобіжного захисту у вигляді тримання під вартою на підписку про невиїзд підсудним Макаренку А.В. та Шепітьку Т.В., обвинуваченим у кримінальній за вчинення злочинів.

За результатами розгляду зазначеного звернення члену Вищої ради юстиції було доручено провести перевірку відомостей щодо наявності підстав для звільнення названих суддів з посад за порушення присяги.

На даний час перевірка триває.

Стосовно висловленого прохання надати ксерокопію даного звернення інформую: відомості, які містяться у матеріалах щодо внесення подань про звільнення суддів з посад з підстав, передбачених частиною п'ятою статті 126 Конституції (в тому числі звернення, котрі стали підставою для призначення перевірок, доручення, довідки за результатами перевірок, переписка в процесі виконання доручень тощо) є службовою інформацією Ради (пункт 9 параграфу 5 глави 2 розділу I Регламенту Вищої ради юстиції). Доступ до таких матеріалів надається Головою Ради на підставі письмової заяви відповідно до положень статей 6, 10 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 6 вказаного Закону службова інформація є інформацією з обмеженим доступом.

В.о. керівника секретаріату

Р.Р. Горбас

"Псевдопрофесор" Слюсарчук арештований...

В понеділок у Києві правоохоронці арештували "професора" кафедри "Інформаційні системи та мережі" Національного Університету "Львівська політехніка" Андрія Слюсарчука. Це чоловік, про якого роками розповідали як про вундеркінда та генія з феноменальною пам'яттю.

Однак, як виявилось, у нього два липові дипломи і ніякий він не лікар, а просто шахрай, який зумів стільки років дурити українське суспільство.

Проти Андрія Слюсарчука порушені дві кримінальні справи - за підробку документів і за "шахрайство".

Роками цей чоловік без медичної освіти лікував людей і багатьох, як розповідають свідки в газеті "Експрес", звів на той світ або ж зробив каліками на все життя. Андрія Слюсарчука вже нарекли "Остапом Бендером по-українськи".

Але питань у цій справі більше, ніж відповідей. Як стільки років шахрай міг працювати у львівській політехніці, проживати у гуртожитку цього навчального закладу, проводити там досліди над студентами і працівниками? Ба більше того, ректор університету в коментарі Радіо Свобода, коли уже газетарі проводили своє розслідування, наголосив, що документи Слюсарчука у "нормі".

Як з цим чоловіком міг зустрітись Президент Ющенко і видати Указ про створення інституту мозку під його керівництвом? Чому посадовці тиснули на головних лікарів, щоб ті взяли на роботу бездипломного лікаря? 13 років Слюсарчук був на підписці про невізід через численні кримінальні справи і це не завадило Вищій атестаційній комісії, яка підпорядкована Кабміну і Дмитрову Табачнику, присвоїти Слюсарчуку звання професора на підставі фальшивих дипломів (є відповіді навчальних закладів). Що за професійна команда працює у Віктора Януковича, що у жовтні цього року Слюсарчук став лауреатом Державної премії Президента і отримав 150 тисяч гривень за "наукові досягнення в галузі освіти", як науковець львівської політехніки?

Я маю великі сумніви щодо справедливості розгляду справи щодо Андрія Слюсарчука. Бо навряд чи їй дадуть хід львівські правоохоронці і прокурори Львівської обласної прокуратури, судмедексперти, урядовці і ще численні особи, які стільки років були причетні до шахрайства. Адже логічно, що всі ці люди мали б теж постати перед судом і подивитись у вічі батькам, чії діти покалічені або ж мертві; чоловікам чи дружинам, які втратили свою половину. Чимало посадовців просто мали б бути звільнені і відповідати перед законом. Але щось так мало у це віриться...

Галина Терещук
radiosvoboda.org

Верховна Рада, точніше, погоджувальна рада ВР на прохання уряду відклала розгляд у другому читанні закону про бюджет на 2012 рік. Причина - очікування результатів переговорів із російською стороною щодо ціни на газ. Уже цього рішення досить, аби констатувати визнання теперішньою владою прямої залежності від Кремля. Залежності, якою Росія може маніпулювати безпосередньо, навіть не вдаючись до якихось спеціальних зусиль своїх агентів у Києві. Скажімо, просто зірвати бюджетний процес в Україні, безкінечно відкладаючи завершення переговорів під будь-якими, до речі, невідомими публіці, приводами.

Донецькі проти кремлівських

Навіть без інших мотивів, Росії вигідно продовжувати якнайдовше отримувати від України гроші за газ за всезростаючими цінами, особливо взимку. А вже похідні від цього наслідки не забаряться - посилення соціального тиску на уряд, унеможливлення подальших переговорів з МВФ, втягнення Нафтогазу в боргові зобов'язання перед російськими банками тощо.

Уже під тиском цих обставин, десь між своїми парламентськими й президентськими виборами, Росія залюбки витисне такі поступки з української сторони, які не допоможуть українському бюджету навіть у разі зниження газової ціни.

Бо втрати почнуть зростати в тих пунктах, котрі Київ віддасть за ціну газу.

Нажаль, але вже звично, з боку опозиції не пролунало в зв'язку із цим питання: чому?

Чому уряд і більшість, маючи змогу покращувати бюджет у разі позитивних змін в економіці, не пішов на ухвалення "песимістичного" бюджету з теперішніми високими цінами на газ, якщо розрахував його, як міг, і вже навіть протяг через перше читання?

Чи це лише жест довіри до Росії та сигнал про власну впевненість, аби подразнити ЄС?

Чи ціна газу - лише привід, а проект бюджету - частина якогось "пакету" домовленостей, що стосуються в тому числі й майбутніх виборів в Україні?

Адже саме в бюджеті на 2012 рік треба закласти не лише витрати на виборчий процес для ЦВК, а й гроші на преференції для гарантованих мажоритарників, не кажучи вже про соціальні хабарі для партійного електорату. А якщо ці питання, зокрема, закон про вибори, досі не вирішені, і хто там мажоритарники, і кому які гарантії у вигляді бюджетних статей виписувати - ще не відомо, то й бюджет ухвалювати нема кому?

Правду кажучи, якщо проблема саме така, - це ще більше маку спокуювати російську сторону якнайдовше затягувати остаточне завершення переговорів про ціну газу. І маніпулювати командою Януковича, аж до того, щоб диктувати йому склад наступного депутатського корпусу.

За тими правилами виборчого закону, котрий внесла ПР, можна й до її списку, і на 225 округів поставити всі 300 українських затуліних, лужкових, дугіних, проханових та інших російських агентів.

Невже лише задля такого результату Януковичу треба було гучно лягати з Путіним та Медведевим, саджати Юлію й гратися в ігри з ЄС?!

А головне, невже в такому розкладі президент може сподіватись, що наступним кроком після "призначення" повністю контрольованого Москвою парламенту - він сам та його сім'я не стануть першою жертвою імпичменту на всьому пострадянському просторі? Перед тим як 300-ми голосами буде змінена Конституція України, і, можливо, не лише в частині мови...

Звісно, теперішнє оточення Януковича дозволяє вдатися й до таких припущень щодо спрямування поведінки гаранта. Але принаймні сам Янукович, який кадрово звужує коло "чужих" і відгороджується "своїми", - дає зрозуміти, що не зовсім ігнорує подібні загрози.

Наскільки ефективно - це вже питання майже містичне...

Але припустити наявність більш оптимістичного сценарію, ніж викладений вище, просто необхідно. Хоча б із поваги до людей, котрі, за

загальним визнанням, провели блискучі переговори на європейському напрямку й не заслуговують на поразку із протилежного боку.

Отже, навіть не маючи жодної інформації про нові газові угоди, бо не можна ж вважати інформацією витіки про ціну в 200-250 доларів без натяку на реальну вартість, мусимо просто згадати, що саме нам розповідали про підготовку до зими в часи передпереговорного протистояння. А також чим дорікали Юлі за поступки Газпрому.

Звісно, це - дилетантський погляд на речі. Але хто тепер не дилетант у газових питаннях?

Може, депутати, котрим не дозволяють навіть поглянути на директиви президента й уряду щодо майбутніх контрактів? Може, експерти, фахівці галузі, колишні начальники НАКу, його дочок, облгазів тощо, які 20 років супроводжували всі газові оборудки, але так і не застерegli нікого від теперішньої ситуації?

Врешті, саме своїми дилетантськими уявленнями керується "пересічний українець", обираючи, на що витратити свої обмежені кошти, а також куди поставити галочку в бюлетені.

Так от.

Ми чули про заповнені вщент газосховища. Про самостійно ремонтвану ГТС. Про те, що Україна збирається експортувати газ власного видобутку. Про те, що транзит газу по нашій трубі все одно скорочується завдяки "Північному потоку", а металургійні підприємства й хіміки вже скоротили споживання газу через попередню кризу, і ще ближчим часом скоротять через наступну. Про списання боргів облгазам за минулі періоди.

Плюс визнання Європи, що вона зігралася вже однієї зими за український рахунок, нічим ту втрату не компенсувавши...

Як кажуть, "на хлопський розум", саме час поставити питання руба, нічого не здаючи й нічого не просячи - а вимагаючи. І не побоюючись чергового перекриття труби.

Бо спроба Росії перекрити газ і нині стане для неї вже не перемогою, а суцільною поразкою. Європа при цьому майже не постраждає, а якщо постраждає - то вже точно знатиме, хто винен і що робити. Тобто стати на бік України.

Це, до речі, був би суттєвий аргумент із боку Європи на користь визволення Тимошенко. Ну, у тому сенсі, що компенсувало би хоч частину матеріальних втрат Україні від підписаного колись контракту. Бо якщо європейці дійсно вірять в особисту помсту з боку Януковича, то сприяння в усуненні принаймні однієї з причин цієї помсти - газової скрути, у яку загнав Януковича контракт 2009 року - швидше підштовхне його до прояву милосердя.

Милосердя ж бо вище справедливості, і до християнських свят Різдва саме вчасно його продемонструвати.

Зокрема, і в піку Юліним "партнерам" із Росії, котрі - попри прохання її захисту відкликати знаменитий лист МО РФ, з якого виросла друга справа проти неї, - жодним чином не відреагували на це прохання. Принаймні БІЮТ про це досі не повідомив.

Отже, прийнятний сценарій в принципі існує, - якщо виключити з нього зовсім таємні подробиці, про які, як в другій справі Тимошенко, можна дізнатись лише років через 10-15.

Може, хтось зі знавців би докладно, аргументовано й фахово спростував ці дилетантські міркування? Справа ж про національну безпеку.

А якщо ні - то в чому затримка? Чому стоїть наш бюджетний процес?

Тим часом, відклавши бюджет, парламентська більшість із подачі президента подбала про його наповнення радикальним способом: фактичним відкриттям колосальної офшорної зони. Закон про гуманізацію економічних злочинів знаменитий тим, що його не використали для декриміналізації "Юліної статті" - у схваленому більшостю вигляді практично встановлює преїскурант "штрафів" за будь-які фінансові, приватизаційні, податкові й інші зловживання у великих розмірах.

Щойно адміністрація президента звітувала про виключення України з "сірого списку" FATF. План Тігіпко збирається запропонувати "податки на розкіш", а також перекрити якісь лазівки до іноземних офшорів.

І водночас усім брудним капіталом світу пропонують прийти в Україну, сплатити "вхідний квиток" в бюджет у вигляді штрафу - або відповідний хабар "кому слід"? - і далі займатися бізнесом.

Звісно, це не є ноу-хау якість. І на тлі європейських заходів щодо посилення фіскального тиску на фінансових махіаторів, а також в очікуванні відновлення путінської "антиходорковської" політики в Росії - сенс ідеї зрозумілий. Пригріємо всіх.

Але не всі прийдуть. Точно прийдуть "ліберальні імперіалісти" зі сходу, особливо якщо їм розкриють усі приватизаційні об'єкти, а Газпром подбає про їхню конкурентоздатність у вигляді ціни на газ.

Цікаво, відклавши бюджет, чи рахує уряд і те, яку частку в ньому займатимуть податки та штрафи від цих "прибульців"? І якою мірою ця залежність від Росії буде краще залежності від МВФ?

Не цікаво й не дивно, що за закон про "гуманізацію", попри розпочаливі протести свого ж колеги правника-генерала, проголосували комуністи. Вони не лише точно знають, яка залежність краще, але й те, що для боротьби з олігархами, котру вони імітують, потрібні як мінімум самі олігархи.

А ще комуністам потрібні націоналісти для боротьби й з "фашизацією". Як і націоналістам потрібна... залежність України. Для боротьби, звісно ж, за незалежність. І "комунаки-сталіністи" на додачу.

Уже тепер новий газовий контракт і побудований на ньому бюджет можуть забезпечити двом цим політичним полюсам передвиборче поле для спільного провокування масових збурень. Або, навпаки, можуть мінімізувати цей простір. Як, між іншим, було під час перемов з ЄС та жорстких обмінів заявами з Москвою.

Але без голосної суперечки цих двох, з дозволу сказати, "полюсів", яка заповнює собою простотаки кричущу відсутність парламентської опозиції - надто гучною виявиться тиша навколо складних торгів за газ, бюджет, майно, округи.

Кола замикається.
І значить - кремлівські "рулять"?

Ірина Погорелова

pravda.com.ua

Наступ на українську мову: фіговий листок для дошкільнят

Законопроект Табачника - Азарова про те, що мову спілкування в дитсадках мають обирати батьки дошкільнят, - не лише гуманітарне відкочування назад. Це абсолютно недалекоглядна і, зрештою, програшна ініціатива, що має на меті відвернути увагу розбурханого суспільства від справді важливих проблем освіти.

Мовна послідовність освітан

У роки, що передували біло-голубій епосі в українській освітній політиці, українську мову престижною в закладах освіти вважали 71,3% респондентів із різних областей, а непрестижною - лише 23,7% (соціологічний проект INTAS, Київ, 2007). Батьки радо віддавали свою малечу до україномовних садочків та україномовних шкіл - ці етапи формування особистості мали на меті вступ до українського вишу з його обов'язковими іспитами українською. В Україні нараховувалося 15080 дошкільних закладів, у яких 84,6% дітей виховувалося українською мовою, 14,8% - російською ("Статистичний щорічник України за 2006 рік"). Якщо порівнювати ці дані зі статистикою 1995 року, то кількість малюків, що виховувалися та навчалися українською, зросла майже на 20% (найвищий рівень динаміки кількісних змін зареєстрований у Донецькій області: цей показник зріс усемеро!).

Батьки полювали не лише на де-юре україномовний статус освітніх закладів, а й на фактичну україномовність учителів та директорів, тобто справедливо вважалося, що серед іншого і на перервах, і в ідальні всі учасники навчально-виховного процесу мають спілкуватися з молоддю українською, тобто плекати мовну послідовність. Директорка відомої української гімназії в Сімферополі (!), куди на одне місце претендувало 7-8 учнів, якось зізналася: "Батьки віддають своїх дітей саме до нашої школи, бо в ній українська мова не лише мова викладання, а й мова спілкування, тому дітей часто переводять з російських шкіл, де є лише класи з українською мовою викладання. Батькам хочеться, щоб дитина перебувала в україномовному середовищі, щоб компенсувати брак українського середовища для мовного виховання особистості". Ось такі завзяті дорослі з Криму та інших регіонів України, згуртувавшись у 2009-му з громадськими діячами з Руху "Не будь байдужим!", пролобіювали ухвалення Кабміном постанови про те, що в де-юре україномовних школах учителі мусять постійно використовувати державну мову - задля формування цілісної мовної особистості учня, заради того, щоб українська вивчалася "не для галочки".

Щодо власне дитсадків, то експерти у 2006-му ступінь поширення в них української мови за десятибальною шкалою оцінювали у вісім балів, що, звісно, немало.

Той факт, що функціонування мови саме в освітній системі порівняно з бізнесом, ЗМІ, масовою культурою, кінотворництвом, поступово розширюється, давав надію: мовляв, тодішні дитсадківці-школярі-студенти, ставши висококваліфікованими україномовними фахів-

цями, неодмінно виправлять мовну ситуацію у згаданих сферах...

За три дні до перемоги Януковича на виборах президента Конституційний Суд України визнав неконституційною постанову про мовну послідовність освітан. У такий спосіб ще напередодні панування біло-голубих на політичній арені, нові верховоди відзначилися пофігістичним ставленням до побажань українців стосовно освіти.

Баналізоване зло

Дитячі садочки нашої країни - це, розумно кажучи, суцільне баналізоване зло. Середньостатистичний мешканець чи то райцентру, чи то мегаполісу вже не дивується, чуучи з екранів телевізорів чи з уст знайомих трилерні мотиви щодо поламаних рук і ніг у дошкільнят через неремонтовані гойдалки на майданчиках дитсадків; отруєння дітлахів неякісними продуктами; педагогів, які приватні психологічні проблеми вирішують методом морального приниження й навіть побиття малюків. Нещодавно чула історію, що одна вихователька на Хмельниччині, почувши від колеги нарікання на втому від переповнених дитсадківських груп, порадила відчинити навстіж вікна в морозну погоду, "тоді діти застудяться і половина з них післязавтра залишиться вдома".

А ще одна давня тенденція - це те, що ставлення до малечі вимірюється розміром батьківського гаманця. Корупційні схеми при влаштуванні дитини в садочок стали притчею во язицех.

І ось за цієї сили-силенної проблем влада вирішує... дати батькам можливість обирати самостійно мову виховання для дітей. Мовляв, ви голі й босі і нам на це начхати, однак маємо "для картинок" дещо модне - демократію (само-зрозуміло, таку, яка заради дотримання прав людини, у нашому випадку російськомовної, вимагає порушень прав іншої людини, україномовної). Запитання: чи всіх задовольнить "демократично" свіжовибілений фасад, коли опорні стіни в наскрізних тріщинах?

Що далі?

Що ж матимемо в результаті за рік-два? З одного боку, є прогресивні 25-30-річні батьки дошкільнят, які свідомо вже в дорослому віці, не бажаючи асоціюватися з пострадянським простором (хоча б комунікативно), а воліючи поступово входити в європейську матрицю існування, перейшли на українську. Дуже часто, перепорвавши стої історичної літератури й сотні різномовних сайтів, такі люди, виростивши власну точку зору щодо відносин Україна - Росія, стали мовно стійкими. Вони практикують повсюдно

україномовність незалежно від того, чи вважають їх білими воронами, чи ні. Сполучення слів "українська справа" стало для них дієсловом: купують диски україномовних виконавців, дивляться кіно, дубльоване українською, на батьківських форумах спілкуються українською, а в кафе, познайомившись з офіціанткою з Фастова чи Боярки, щиро дивуються її намаганням говорити ламаною російською. Саме такі, як ця молодь, у подальшому вимагатимуть україномовності від вихователів у дитсадках.

З іншого боку, є частина батьків, які не планують постійно займатися таким видом екстремального спорту, як україномовність. Для них українська мова була і є орнаментом, приємним колоритом, поблагливо дарованим акцентом недоосвіченості. Саме вони підлагодяться під вплив теперішньої політичної моди - так легше жити. Їхня логіка при виборі мови виховання в дитсадках спиратиметься на той факт, що "дитина в подальшому все одно вчитиметься у російськомовних школі чи університеті", адже владна команда за останні півтора року поплинула про деукраїнізацію останніх.

Тому цілком можливо, що матимемо ефект доміно: за зрощенням дитсадків спостерігатимемо збільшення русифікованих центрів розвитку дитини та раннього дитячого розвитку, служб допомоги дітям з особливими потребами, різноманітних гуртків та студій. У цій "розкладці сил", звісно, є ще педагоги. Згадую знізання знайомої працівниці одного з дитсадків Шевченківського району Києва: "У нас, у вихователів, така психологія: ми навіть у туалет лінуємося вийти - не те, що на Майдан", тому надія таки на батьків, хто більш бойовий - той нехай бореться за україномовність".

Соціолінгвістична формула

Хто більш бойовий, той іще 1 червня ц.р., після заяви керівництва головного управління освіти і науки (ГУОН) в м. Києві про відкриття російськомовних дитсадків і шкіл, вийшов на пікетування Київської міської державної адміністрації. Батьки з дітьми вимагали захисту свого права здобувати освіту рідною мовою і, зокрема, зверталися до чиновництва за допомогою плакатів ("Навчіть нас читати без книг!", "Школі бракує фінансування, а не російських класів", "Запровадження російських класів. Інші проблеми вважаються вирішеними?", "Хто заплатить учителеві за подвійну роботу?") та футболік ("ГУОН! Що за гон? Хочу мати право стати юристом!", "ГУОН! Що за гон? Хочу мати право стати телеведучим!"). Вони наголошували: нелогічно в умовах кризи витратити кошти на переклади навчальних матеріалів на російську, і такі ретроградні реформи не сприятимуть формуванню високопрофесійних кадрів для різних сфер.

Молодь, яка в День захисту дітей вийшла протестувати, добре обізнана з формулою, виведеною соціолінгвістами: мова метрополії завжди намагається з'їсти мову колонії, тому не можна на одну бігову доріжку виставляти українську та російську. Цікаво, що на пікет тоді ж із Донецької області прибули мами дітей, постраждалих від закриття україномовних шкіл. Російською мовою ці пані розповідали про те, що їхні малюки мають навчатися українською. 15 листопада, одна з цих мам, вдяєте прибула до столиці на чергову аудієнцію в чергових можновладців, досі щиро сподіваючись, що влада до неї дослухається... "Фігові листочки у вигляді вибору мови не приховують усіх фінансових проблем наших навчальних закладів, - стверджує представниця 111-ї школи м. Донецька, - і відповідно, боротьба триватиме ще довго!"

Оксана Левкова,
директор ВГО "Не будь байдужим!"

**Не чекаймо, а діймо -
кожен із нас
є відповідальним
за долю рідної землі**

13 листопада на Львівщині урочисто відкрито пам'ятник Маркіянові Шашкевичу, видатному Українцю, світоку науки, чие 200-річчя від дня народження відзначаємо в ці дні.

Вшановуючи пам'ять талановитого поета, перекладача, великого патріота й гуманіста, людини високої культури та громадянської мужності, якому завдячуємо нашою українською мовою, з особливою тривогою звертаємося до його поетичних рядків, котрі уже майже два століття будять національну свідомість:

...Руська мати нас любила:

Чому ж мова ей немила?

Чом ся не встидати мам?

Чом чужою полюбаєм?..

Чому ж і сьогодні, на двадцятому році незалежності України, ці слова Маркіяна Шашкевича звучать нам як докір? А чи не тому, що ми байдуже спостерігаємо, як нашу мову асимілюють, витісняють, позбавляють нас права на україномовний інформаційний простір, звужуючи його використання до ганебнопринизливої відсотковості? Яким же болем озвалися б ці зухвалі спроби у серці людини, яка своє багатогранне, але рано обірване життя присвятила ідеї захисту рідної мови, писемності та культури, закликаючи українців до національного єднання на демократичних засадах?

Перша проповідь українською мовою прозвучала у кафедральному соборі Святого Юра 1836 року на свято Покрови. На таку інтелектуальну відвагу наважився слухач Львівського університету Маркіян Шашкевич. Він створив "Руську трійцю", підготував перший шкільний підручник і видав першу на західноукраїнських землях книгу рідною мовою, першим серед українських письменників заговорив про злуку східних і західних земель.

За словами Івана Франка, "писання Шашкевича робили дуже велике враження й були немов блискавка серед темної ночі. Він мав відвагу і дар висловити досить виразно, досить зрозуміло все те, що людей боліло, чого вони бажали й чого надіялися".

Життєподвиг Маркіяна Шашкевича незабутній. Завдяки його величній силі духу, мужності та великій любові до свого народу, Галичина й до сьогодні залишається осередком українства - мовного, культурного, духовного... Як апостол живого слова, будитель галичан, Маркіян Шашкевич вірив у свій народ і його майбутне.

І як це не парадоксально, однак сьогодні українська мова в незалежній Україні потребує нашої дієвої підтримки. У цивілізованих країнах влада створює умови для спілкування рідною мовою, для її ґрунтовного та різнобічного вивчення і розвитку, натомість у нас зумисне провозують мовне, культурне, а відтак і політичне протистояння.

З метою так званого вдосконалення конституційного регулювання відносин, зокрема й мовних, створено Науково-експертну групу з підготовки Конституційної Асамблеї, яка готуватиме зміни до Конституції України. А чи не стане це заключним акордом на шляху до введення другої державної мови?

Та стане, якщо ми в очікуванні лідера нації, месії, який начебто один має вивести нас на битий шлях українськості, збайдужіло будемо спостерігати за діями ворогів усього українського і чужих "брутальних неєвропейців", які з езуїтською спритністю і дикунським завзяттям руйнують все українське, і начебто своїх "інтелектуалів-європейців", що намагаються примирити вогонь із водою.

Не чекаймо, а діймо! Пам'ятаймо, що кожен із нас є відповідальним за долю рідної землі і має виявляти глибоку шану та відданість українському Слову, яке береже нашу націю.

Низько схилимо голову перед величчю Маркіяна Шашкевича, його беззастеречною жертвистістю і в ім'я майбутнього українського народу щоденно та сохвилинно виступімо на захист української мови, культури, нашої славної історії, українських традицій і нашої віри.

Іван Вакарчук,
ректор Львівського національного
університету імені Івана Франка

Для Європи Росія важливіша, ніж Україна та інші сусіди

Європейські газети інформують, що минулої неділі Франція та Німеччина заявили на зустрічі міністрів закордонних справ у Брюсселі про необхідність негайних переговорів із Росією щодо запровадження для росіян безвізового режиму з ЄС, "не дивлячись на побоювання негативного сприйняття цього сигналу Брюсселя в інших пострадянських республіках". Тим часом адвокати Юлії Тимошенко заявляють західним видавцям, що Тимошенко пробуде в ув'язненні щонайменше рік. А деякі європейські газети інформують, що американський політик став в Україні бомжем.

Брюссельське видання EUNews повідомило, що "Франція та Німеччина заявили 13 листопада на неофіційній зустрічі міністрів закордонних справ у Брюсселі про необхідність негайного початку переговорів із Росією щодо безвізового режиму з ЄС, незважаючи на побоювання негативних реакцій на цей сигнал з боку інших пострадянських республік", включно з Україною. Представник Польщі сказав у вікторок виданню, що Варшава радо підтримує план про лібералізацію візового режиму з Росією в Калінінграді, що має супроводжуватися і відповідною транспортною угодою між ЄС та Москвою. Хоча польське джерело не впевнене щодо рівня готовності ЄС вести переговори з Росією з цієї проблеми. Брюссельське видання також наголошує, що "питання про візи є дуже політичним, тому що створює враження начебто Росія важливіша для ЄС, аніж менші пострадянські республіки на кшталт Грузії, Молдови та України". А вже, як зауважує EUNews, країнам "Східного партнерства" Євросоюз уже пообіцяв, із підвищенням рівнів безпеки кордонів та демократичних реформ, вирішувати питання безвізових подорожей громадян до Європи. "Але, - як наголошує це видання, - спільний лист німецького та польського міністрів закордонних справ до Катрін Аштон минулими вихідними підкреслив факт перебування Росії в іншій лізі". У цьому листі Гідо Вестервелле та Радослав Сікорський закликали ЄС до вищого рівня стратегічного партнерства Брюсселя з Росією, бо "сильне й честоблюбне партнерство між ЄС та Росією матиме не лише позитивний ефект на нашу безпеку, але також вносить вклад у геополітичну важливість Європи та її впливу". Видання з Брюсселя також повідомило, що у понеділок міністр закордонних справ Румунії розкритикував таку позицію Німеччини й Франції і виступив проти будь-яких особливих стосунків із Москвою на шкоду "регіональній послідовності" і стосункам ЄС із Україною та Молдовою. Румунські експерти також попереджають ЄС, що питання безвізового режиму з Росією ставлять низку серйозних застережень щодо безпеки Європи перед хвилею іммігрантів із Азії через Росію. EUNews також нагадує про доповідь Європолу стосовно загроз організованої злочинності за 2011 рік, де, зокрема, сказано: "Лібералізація візового режиму з Росією може призвести до масового поширення зловживань та безсумнівного надання нових можливостей організованим злочинним формуванням, котрі втягуються в незаконну міграцію".

Associated Press не лише повідомила про відмову правлячої більшості у Верховній Раді України включити до розгляду питання про декриміналізацію статті 365 Кримінального кодексу, за якою засуджено до 7 років ув'язнення лідера опозиції Юлію Тимошенко, але й цитує адвокатів Тимошенко та експертів, котрі не виключають перебування глави БЮТ у ув'язненні щонайменше впродовж року. Так, адвокат Тимошенко Сергій Власенко вважає, що саме Президент України Віктор Янукович налаштований не випустити Тимошенко з в'язниці, щоб перешкодити її участі у наступних парламентських виборах. "За логікою Януковича, ворог повинен сидіти у в'язниці", - наголосив Власенко у розмові із західними журналістами. Власенко також вважає, що в слід за парламентською більшістю у звільненні Тимошенко відмовить і Апеляційний суд Києва, а розгляд справи лідера БЮТ у Страсбурзі триватиме щонайменше 10 місяців. "Окрім того, залишається не зрозумілим, чи було б рішення європейського суду обов'язковим до виконання, згідно із законами України", - йдеться у матеріалі агентства.

Чеська "Днес" інформує, що "американський політик шукав кохання в Україні, а став врешті бомжем у Чернівцях". Йдеться про Керрі Долего з Арізони (США), котрий був там кандидатом на губернатора. А опинився в Україні у пошуках коханої Юлії, з котрою вів листування через інтернет. На заздальгеді обумовлену зустріч із коханою на вокзалі в Чернівцях Юлія не прийшла. Незабаром у Керрі Долего закінчилися гроші, але він відмовився від допомоги свого посольства, яке запропонувало відправити його до США. Термін перебування в Україні без візи у Керрі завершився, Юлії він так і не знайшов і тому змушений був ховатися від міліції, щоб уникнути депортації та не втратити назавжди шанс зустріти кохану. Міліція Чернівців його все ж таки знайшла з американським паспортом, із ноутбуком за пазухою. Про рішення української влади щодо його подальшої долі не повідомляється.

Генерація Майдану. Зроби як для себе

публічні дії й чинимо тиск на колоніальну адміністрацію - таким чином, в обох випадках ми зміцнюємо свою гідність.

Зрештою, успіх, хоча не простий і не швидкий - за неповних тридцять років - був досягнутий: Індія стала незалежною.

А свого ж часу навіть Черчилль, один із найбільш далекоглядних політиків минулого століття, заявляв, що Індія - це не політичне, а "географічне поняття, на кшталт екватора".

залишилися локалізованими в суспільному дискурсі як "журналістський" і "підприємницький".

Але щоб бачити речі в загальногромадянському вимірі, треба проживати громадянське життя. Один із дослідників американської політичної культури зауважив: в історії американської громади, шойно із приводу якоїсь проблеми звучало: "не можна ж, щоб таке було", тут-таки лунало: давайте об'єднаємося.

І тут спостерігаємо різкий контраст у цьому моменті із сьогодишньою українською громадою.

Відомим є факт низького рівня довіри українських громадян практично до всіх суспільних інститутів. Якщо це більш-менш легко пояснити, мовляв, корупція, щодо парламенту, президента, судів тощо, - то у випадку з установами на кшталт профспілок і неурядових організацій стає складніше.

Виходить, громадяни не впізнають у членах НУО й профспілок таких же співгромадян, як вони самі?

Але так і є. Українці в масі своїй при опитуваннях дають відповідь, що обстоювати інтереси легше не самотужки, а створивши організацію або приєднавшись до вже існуючої. Однак на практиці роблять цей крок лише одиниці: 90-95% громадян не є учасниками громадських організацій.

Отже, не маючи цього досвіду, не пройшовши свого роду ініціації, громадяни не впізнають у членах НУО таких же співгромадян, як вони самі. Тобто в даному випадку формула звучить: не беремо участі, тому й не довіряємо.

У свою чергу, подібна відсутність у громадському просторі закорінена на більш глибокому рівні життєвої позиції маси нинішніх українців.

Якщо звернемося до статистичних даних, то побачимо, що при зростанні числа автомобілів, відеотехніки, мобільних телефонів та інших ознак добробуту, які знаходяться в ужитку населення, рівень задоволення життям не зростає.

Пояснити цей парадокс допоможе запропоноване одним із сучасних мислителів розрізнення між радістю й задоволенням.

Радість буття пов'язана з такими речами, як творчість, любов і подібними до них: вона приходить сама собою в момент найвищої віддачі.

І це зрозуміло за пристроєм життя: лише коли ми викладаємо повною мірою, ми є собою. На відміну від цього, задоволення нам не гарантоване: нерідко, переслідуючи предмет задоволення й нарешті досягнувши його, ми так і не отримуємо задоволення, якого прагнули. Але якщо так, то ніде й ні в чому не викладаючись, ми ніколи не живемо власним життям - значить, і не знатимемо радості бути собою.

І тут варто згадати давню ідею Григорія Сковороди про "сродню працю":

Якщо ти знайшов своє покликання і йдеш за ним, радість тебе не полишає.

Коли запитаємо вчителя чи садівника, який любить свою справу й може нею займатися, чи задоволений він життям - чи ми уявляємо, щоб він сказав: "ні"?

Наскільки сквородинська мисль і сьогодні є життєвою, видно із простого прикладу: натрапивши в недавній газетній підшивці на інтерв'ю Андрія Данилка, а потім Михайла Вороніна, легко знайти ту саму відповідь, яку вони різними словами дали на питання про джерело успіху: улюблена справа й ненормований робочий день.

Отже, кращою національною ідеєю, як запропонував Сковорода, не варто шукати: країна майстрів не може бути неуспішною.

Підсумовуючи, можна сказати, що в цьому пункті все починається.

Дістань свою працю й роби те, що вмієш найкраще, радуєчи себе й людей. Зроби як для себе й об'єднайся з іншим таким самим.

Едуард Щербенко,
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені Івана Кураса НАН України,
кандидат філософських наук

1. Ганді : не лише акції опору

Коли говорять про дії Ганді з організації прямих акцій ненасильницького руху, значно менше згадують про другу його складову, яку він називав "конструктивною роботою". Вийшовши з ув'язнення після того, як перша хвиля руху спала, Ганді постав перед питанням, що робити в умовах, коли перша спроба, хай яка масова, не привела до здобуття незалежності, багато в кого опустилися руки в зневірі.

Ганді пропонує несподіваний хід, який, втім, впливає з ясного аналізу.

Добре, англійці підуть. Але як житиме Індія за відсутності ефективної адміністрації, без власних управлінських кадрів, у бідності, яку залишили довгі часи визискування? Країна має багату історичну спадщину - літературну, митецьку, релігійну - проте на сьогодні все це занепало, люди животіють настільки, що в якийсь момент втрачають людську подобу.

Корінь проблеми Ганді побачив у занепаді гідності. Людина, яка не поважає себе, не здатна на конструктивні дії, зокрема, на поважання іншого. Таке суспільство нежиттєздатне.

Але як цю зарадити? Чи можна просто сказати тим, хто вже опустився чи не до останнього, "будьте гідними" - і сподіватися, що це вдіє? Очевидно, слів тут недостатньо.

Ганді виходить із простої речі: людині, щоб поважати себе, необхідно бачити, з очевидністю щоденної реальності, що від неї залежать принципові речі: насамперед, забезпечення власного життя. Основу свого життя слід тримати у своїх руках.

І на суспільній арені з'являється давня індійська прядка: індійці мають поновити традиційні промисли, які в них були; зокрема, відмовитися від тканин, що без обмеження завозилися з англійських мануфактур, і вдягнути себе в домоткане. Прядка - лише один приклад, це стосується поновлення й інших ремесел.

Проте ключове - зміна наявних суспільних реалій. Через це вирішується проблема безробіття, забезпечується національний ринок тощо. Найголовніше - виростає новий народ, який стоїть на власних ногах, своїми руками заробляє на хліб, і з цього народжується свідомість своєї гідності.

А на цій основі можна створити державу, опанувати нові технології; бо гідність, самоповага лежить в основі й наукового дослідження, і художнього експерименту, і громадянського вчинку. Є зона твоєї відповідальності, де можеш лише ти. І ніким не можеш бути заміщений: ні президентом, ні прем'єром, ні мільйонером.

Навколо відновлюваних традиційних промислів створювалися об'єднання, союзи, які мали прикладне значення об'єднання інтересів, - але водночас, за умов підняття нової хвилі національного антиколоніального руху, вони, як об'єднання громадян, інтегрувалися в дію цього руху, тобто по суті являли собою приклад накопичення соціального капіталу.

Отже, Ганді створив двотактову модель:

Доки немає можливості для суспільних акцій, ми розвиваємо свою здатність до самозабезпечення й кооперації. Коли ж настає слушна нагода, ми інвестуємо цей соціальний капітал у

2. Україна: "сродня праця" як політичний ресурс

У феномені Майдану-2004 ми побачимо ці ключові елементи: гідність і конструктивну роботу. Історик Ярослав Грицак відзначає як заслугу Віктора Ющенка в 2004 році те, що "він змінив вісь публічної дискусії. Замість обговорювати питання мови, культури тощо - усього, що так дуже болить нашу інтелігенцію - він почав говорити про людську гідність і чесність. І виявилось, що як тільки вибираєш цю тему як центральну, то дістаєш Україну переважної більшості, а не дві уявні чи зманіпульовані меншості".

Водночас, на той момент в Україні вже з'явилась верства людей - по суті, прото-середній клас - які встигли стати успішними в нових ринкових умовах.

Данило Яневський каже про тих, хто не погодився миритися з тим, що тебе позбавляють вибору, так: "Для десятків і сотень тисяч громадян України дилема їх власного життя станом на осінь 2004 року формулювалася гранично просто: або зберегти та примножити зароблене в барах Мадрида, на будівельних майданчиках Нью-Йорка, у будинках для літніх людей Мілана, на базарах Стамбула, у ресторанах Лондона, нафтових промислах Тюмені, кравецьких майстернях Афін, офісах Києва - або твою, твою єдину і неповторну шкуру, завтра знімуть і розіпнуть на барабани".

Отже, заклик до гідності впав на підготовлений ґрунт.

Тобто, в Україні "машина Ганді" вже працювала? - Так, та не зовсім.

Подивимося на досвід двох торішніх всеукраїнських рухів - "Стоп, цензура!" і так званого "підприємницького Майдану".

Піднявши питання, які виходять за межі внутрішньо корпоративних, "свобода слова" і "розумні податки", у цілому вони не спромоглися ані пояснити суспільству, що йдеться про речі, стосовні всієї громади - хоча б викладаючи записи найбільш змістовних виступів із Майдану на сайті протестуючих або й на youtube. Ані, судячи з відсутності публічних акцій взаємної підтримки, не впізнали одне в одному іншу частину того ж таки середнього класу, яка виконує споріднені завдання.

Чому ж у 2010-му не побачили спільність, яку бачили в 2004-му?

Тому що тоді це було очевидніше: легше побачити однотипні порушення права голосу в багатьох громадах, ніж бачити єдність справи журналістів, які виступають на захист свободи слова, і підприємців, які обстоюють право на працю. Адже для цього треба бачити, як ліс за деревами, єдність прав і свобод.

А відтак бачити за "журналістами" і "підприємцями" - громадян.

Отже, на момент підйому рухів не знайшлося достатньої кількості українців, включаючи учасників акцій, які могли б так сформувати порядок денний. І замість природно переростати в загальнонаціональний рух за громадянські права - адже проблемами свободи слова й податків їх перелік не вичерпується, - вони

Трансполіський експрес

Як кордон годує тисячі білорусів та українців

провезти через кордон по 5 пачок масла, стільки ж банок тушонки, кілька пачок цигарок.

Багато дрібних підприємців приїздять у Заболоття скупувати білоруський крам оптом. На власні очі бачила це, коли вже ввечері виїжджали з села. Бус, напакований ящиками, якраз розвантажували і товар перекладали в іншу машину. "Партизанські" стежки в лісах ще не позаростали. В селі розповідають: коли прикордонники, борючись із спиртовозами, переорали лісові дороги, то наступного дня в лісі вирубили нову підпільну стежку. Президент Білорусі Олександр Лукашенко якось казав, що Брест і Гродно виживуть у будь-якій ситуації, бо вони мають кордон.

Наскільки мінливим у наш час є таке поняття, як економічна стабільність, вам розповість кожен із тисяч білорусів та українців, які щотижня змушені зустрічатися ось тут, на ринку Заболоття, що вже давно перетворилося у великий прикордонний базар. У базарні дні в це польське селище, розташоване за 6 км від білоруського кордону, з'їжджається торговий люд з усієї України. Та якщо ще два роки тому наші сусіди їхали на Волинь із порожніми сумками, купують доларів і свіжими анекдотами про свого "бацьку", то тепер вони тягнуть у торбах через кордон свої харчі й скуповують в українських обмінниках долари. Анекдоти свіжі теж привозять, але вони вже не такі смішні...

Особливості білорусько-українського гешефту

У Заболоття я потрапила, на жаль, не в базарний день. Про сліди вчорашнього великого торгу нагадували тільки пляшки з-під пива, що валялися на смітнику неподалік прикордонного пункту пропуску. На пероні було тихо й безлюдно.

- Ви б бачили, що тут учора діялося... Уявіть, дизель із Бреста, з якого висипає хмара людей з торбами. І всі вони чимдуж біжать до цього будиночка, щоб якнайшвидше пройти огляд прикордонників і митників. А звітти - бігом через дорогу, щоб захопити ліпші місця на ринку. Бо потім доведеться тулитися з товаром просто на землі, - знайомив із премудростями торгу білорус Микола, який зі ще кількома земляками чекав на потяг додому.

Вони не розпродали свій нехитрий крам, а ринок уже закритися. Отож, щоб не гаяти часу, просто на тротуарі розклали по кілька банок м'ясних консервів, згущеного молока і пачок масла. Місцевий люд ще вчора, напевне, отоварився білоруськими харчами, тож перехожі не звертали уваги на імпровізований прилавок на землі.

Мої співрозмовники - не зовсім типові білоруські "човники", які виживають лише за рахунок торгових вояжів. На Волинь приїздять у вільний від роботи час, щоб підзаробити якусь копійчину до зарплатні чи пенсії. Власне, так було завжди в українсько-білоруському прикордонні. Щось було дешевше у сярбів - волиняни їхали до них. Щось дешевше в українців - білоруси до нас. Так було і в радянські часи, коли ще не було кордонів. У Бресті волиняни завжди отоварювалися продуктами перед весіллями, проводами в армію чи якоюсь іншою святковою нагодою. Бо вибір харчів там був багатий. Навіть авторка цих рядків усередині 90-х одного разу вирушила у Брест на торги, напхавши сумку борошном, цукром, олією. Комерсант із мене вийшов нікудишній, бо я швиденько спродала все по нижчій ціні. Не сила було торгуватися з бабцями, які прийшли на ринок купити дешевших українських харчів. Зате тепер, коли білоруський "зайчик" істотно "схуд" і білоруси раптово суттєво побіднішали, продукти харчування у них уже одно дешевші, ніж українські. Хоча ще два роки тому з Волині везли у Брест здебільшого продукти, бо в них багато чого було дорожчим. Цьогоріч запасалися лише українськими помідорами та олією. Білоруські масло, сметану, йогурти, сир, солодкі сирки, дитяче харчування, згущене молоко, ковбаси та інші харчі стали популярними нині не лише на Волині, а й у всій Україні. Їх можна купити на базарах у Львові, Івано-Франківську, Чернівцях і навіть у Києві. Обмеження на вивіз, введені білоруським урядом, не вплинули суттєво на ситуацію. Приїхати в Україну на базар наші сусіди можуть один раз на 5 днів і без мита

Поки та ж пачка масла, куплена у білорусів, дійде до Луцька, то її ціна майже зрівняється з українською (13-14 гривень). Тобто наварити можна чотири гривні на паці. І так на всьому. Але все частіше покупці скаржаться, що масло стало не таке, як було. Подейкують, ніби в білоруській обгортці фасують звичайнісінький український спред. Цікаво інше: в прикордонному райцентрі Ратне, що за 20 кілометрів від Заболоття, теж працює маслозавод, викуплений якимось бізнесменом. Але масло ратнівчани, як і багато волинян, купують лише білоруське, бо знають, що воно виготовлене з молока. А на місцевому заводі до спреду, кажуть, додають навіть не маргарин, а комбіжири. І це все теж називається маслом...

Один із найдовіших товарів прикордонного асортименту став нині геть непопулярним. Ще не так давно заболотівські крамнички, де продавали спиртне, білоруські "човники" брали ледь не штурмом. А тепер тут тиша і спокій. Українська горілка після подорожання геть перестала цікавити сярбів. І хоч люблять вони нашу оковиту, та багатьом стало не по кишені купувати пляшку по 30 гривень, коли їхня місцева коштує 17. А от від пива українського відмовитися ще не можуть. Бо їхнє, за словами моїх білоруських співрозмовників, стало дуже поганим:

- У вас стільки пивзаводів, і пиво смачне. Наше брестське теж колись славилося, а тепер геть зіпсувалося. Та й коштує воно майже стільки, як вино.

"Приречені бути разом"

Купують у Заболотті на базарі наші сусіди й верхній одяг. Українські підприємці з багатьох міст їздять сюди на торги. Дещо виходить дешевше, ніж у Білорусі, яка завжди славилася своєю легкою промисловістю. Принципи ціноутворення на тутешньому базарі не вкладаються у жодні схеми. Чоловічу куртку, яка у Луцьку коштує 800 гривень, тут можна купити вдвічі дешевше. На те він і базар. Тому трансполіський експрес, або просто дизель-поїзд, що курсує між Заболоттям і Брестом та найближчою білоруською станцією Хотислав, ніколи порожнім не буває. І, напевне, ніколи не буде.

- Ми приречені бути разом. Разом переживати кризи, ваші проблеми сприймати як свої. Бо кордони нас не розділили, - вважають прості білоруси, з якими я розмовляла. - Вашим і нашим політикам до життя простої людини геть немає діла. У них грошей вистачає на все. Наш президент ростить собі спадкоємця престолу, тягає за собою свого Коленьку, де треба і де не треба. То хлопчина вчиться дрова рубати і це показують по телевізору, то він стоїть 9 Травня разом із батьком на трибуні в якійсь незрозумілій формі й сивочолі ветерани віддають йому честь. Уявляєте, діди, які війну пройшли, пацанові честь віддають?! Нам Лукашенко перед виборами обіцяв пенсію у 500 доларів. Де вона? Долар був три тисячі рублів, а зараз уже майже вісім. Якщо раніше отримував пенсію і це було 100 доларів, то тепер це трохи більше 45. А продукти дорожчають. У Мінську

м'ясо було вже по 10 доларів за кілограм. У Бресті вистачає всього. Прилавки вгинаються від продуктів навіть попри те, що багато харчів вивозять в Україну. До речі, поляки теж люблять наше масло. Знайомим на замовлення привозимо до Польщі. Раз на 5 днів автомобілем можемо перетинати польський кордон. І багато наших їздять отоварюватися за Буг, бо польські речі і продукти ще дешевші за наші. Залив бак бензину, ще дві каністри взяв - і попер на Польщу. Там продав бензин і маєш гроші. Наша влада підняла ціну на пальне, щоб не вивозили за кордон. А постраждали всі громадяни, які мають автомобілі. До речі, у нас навіть у селах уже не побачите "Жигулів" шостої моделі, на якій ви приїхали. Хіба що в управлінні охорони здоров'я ще є. Ми давно пересіли на іномарки. Тут ми вас трохи переплюнули.

- Не вже ваші чиновники на "Жигулях" їздять?

- Та ні. Лікарі на виклики...

Прикордонна Ратнівщина теж їздить на білоруському пальному. У Заболотті та довколишніх селах немає жодної АЗС, але ця ніша успішно заповнена: купив бензин у білорусів по 5 гривень за літр, а продав по 8. Непоганий бізнес. Дехто вварює в автомобілі спеціальні баки ємністю до 300 літрів, а для прикриття везе ніби масло, згущенку. Раз на 5 днів з'їздив, привіз дизпалива чи бензину - маєш зиск.

Сьогодні нашим сусідам доводиться звикати до багатьох незвичних речей. Їхнє розмірене життя з елементами стабільності та білоруського соціалізму стало таким же стресовим, як і наше, українське. Їм важко змиритися з тим, що вони так збідніли. Їх обурює зростання цін на проїзд у транспорті, вартість комунальних послуг теж оптимізму не додає. А ми по-доброму їм заздимо, що ліки білоруські у кілька разів дешевші за українські. І апендицит у тамтешній лікарні вирізають абсолютно безплатно. Дехто з підприємливих волинян швидко перекаваліфікувався і замість одягу та харчів став торгувати білоруськими медикаментами. До мене на роботу симпатична жіночка приносила велику партію фармацевтичних засобів білоруського виробництва. Різниця в ціні справді вражає.

Криза поки що суттєво не позначилася на кількості білорусів, які перетинають українсько-білоруський кордон у цьому польському куточку. Щомісяця ця цифра становить 25-30 тисяч осіб. А це означає, що міжнародний базар у Заболотті живе своїм життям, рівновіддаленим від політики і політиків.

ДУМКА З ПРИВОДУ

- Скільки існує кордон - стільки існує базар. Скільки існуватиме кордон - стільки існуватиме наш базар, - вважає селищний голова Заболоття Василь Головій. - Можливо, менше стане їздити білорусів, хто їздив просто для себе. Після здоров'я не такі великі прибутки мають вони на своєму нехитрому крамові. Та оптовикі були й будуть. А згадайте, як білоруси вивозили від нас телевізори, золото, кольорові метали. Коли ми були босі й сині, вони від нас усе везли і на тому піднялися. За одного їхнього "зайчика" ми платили по 10-12 українських купонів! Хіба він того вартував? Все йде, все змінюється. Майже 800 осіб із нашого села колись їздили працювати до Бреста, бо там були робочі місця. Коли почалися всі ці пертурбації, Лукашенко взяв і звільнив усіх іноземців із білоруських підприємств. Куди було подітися нашим людям? Зараз теж дехто працює, але напівлегально. Хто розлучився і змінив документи, хто за чужим паспортом. Виживати якось треба. Ось так і виживаємо по обидва боки кордону...

Ніна РОМАНЮК

umoloda.kiev.ua

Дипломатії без економіки зараз не існує - посол України у Британії

На тлі тривожних новин про проблеми у євросоні підприємці й уряди країн Єврозою намагаються дивитися у майбутнє. Український уряд нещодавно у Лондоні розпочав світове турне з метою залучення інвестицій. А ще минулими вихідними у британській столиці відкрила представництво Федерація роботодавців Києва. У цих та інших подібних заходах традиційно бере участь український посол Володимир Хандогій. Радіо Свобода поцікавилось у нього, яку частину діяльності посольства зараз становлять питання бізнесу і яку частину - питання суто дипломатичні й політичні?

- Я би хотів сказати, що сьогодні, мабуть, не існує такого поняття, як чиста дипломатія. Сьогодні усі наші дипломатичні зусилля спрямовані на те, щоб поліпшити відносини між країнами, чи зміцнити становище держави на міжнародній арені з однією простою метою - щоб людям в Україні жилося краще. Це означає встановлення з державами більш тісних економічних відносин. Це притік інвестицій, збільшення торгівлі, це залучення новітніх технологій до нашої економіки.

- До Вас звертаються більше українські підприємці, які хочуть робити бізнес у Британії, чи британці, які зацікавлені Україною?

- Це дорога з двостороннім рухом. Але оскільки ми - посольство України тут у Великій Британії, то наша основна мета - це просування нашого українського бізнесу сюди і залучення інвестицій звідси в Україну. А співвідношення, якщо так грубо сказати, то 50 на 50.

- Які проблеми чи питання виникають найчастіше?

- Власне типовою проблемою, скажімо, бізнесу британського в Україні є питання законодавчого поля, наприклад, оподаткування. Так званий податок, який знає кожен пересічний українець - повернення податку на додану вартість. Такого роду проблеми виникають в Україні. У Великій Британії виникають питання щодо надійності партнерів, перевірка їхнього статусу. Укладаються угоди, контракти, і часто наші компанії не зажди знають точно про надійність того чи іншого партнера. Тут посольство якраз і допомагає. Або, це вже, так би мовити, не зовсім приємна ситуація, коли в силу тих чи інших причин виникають проблеми між двома господарюючими суб'єктами через, можливо, несплату грошей... То ми починаємо відповідні дії у Британії, щоб в межах правового поля вирішити такі питання.

- Зараз економічно складний час. Чи відчуваєте Ви, що люди зараз надзвичайно стурбовані економічними перспективами Європи і навіть світу?

- Звичайно. Час сьогодні непростий. Криза в євросоні - Греція, Італія. Усе це відбувається негативно на економічному зростанні в кожній країні Європейського Союзу. Але я вже говорив сьогодні, виступаючи на відкритті цього офісу, що, не зважаючи ні на що, за останній рік обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку України зросли більше ніж на 30 відсотків. Тобто, попри ситуацію, яка складається тут у Європі, ми все ж спостерігаємо зростання іноземних інвестицій в економіку України. І плюс до того, зростання власне економіки України вже в цьому році за деякими прогнозами може становити близько 5 відсотків. Такого показника в континентальній Європі навряд чи можна знайти сьогодні. Тобто ця ситуація в євросоні, яка відбувається, вона певною мірою підштовхує підприємців європейських країн більш уважно дивитися на Східну Європу і, зокрема, на Україну.

Богдан Цюпин

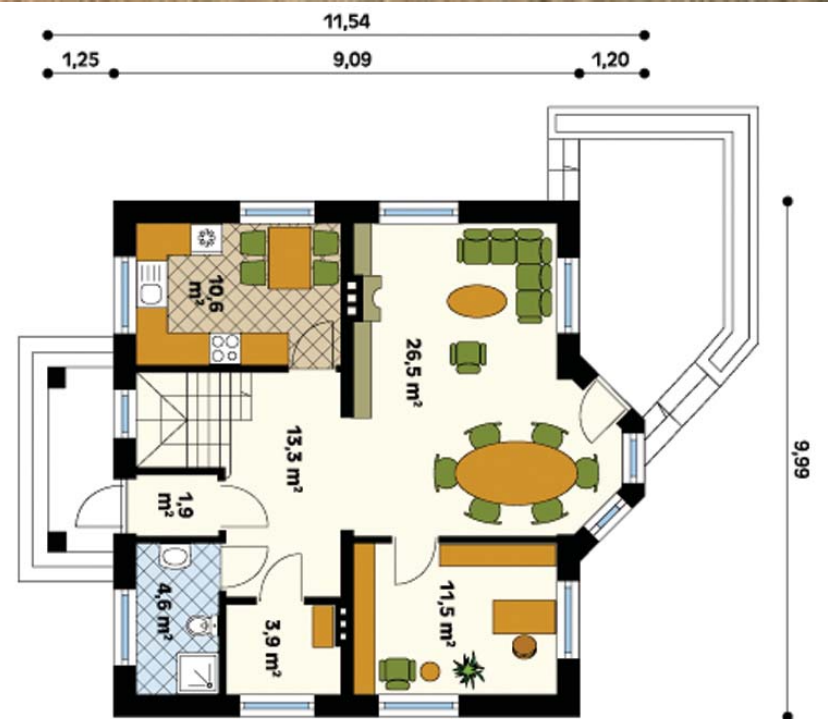
radiosvoboda.org

www.eko-bud.com.ua

м. Львів,
вул. Володимира Великого, 18, 7-й пов.,
тел.: 032 234 02 97; 032 242 54 80;
8 067 372 97 20; факс: 032 297 60 97.

Площа забудови – 100,5 м²
Загальна площа – 120,8 м²
Мінімальні розміри ділянки – 17,99 x 20,49 м

Сучасний екологічний будинок - під ключ - вперше у Львові!

«Сучасний екологічний будинок – під ключ!» – якісний, енергоощадний та комфортний котедж ручної роботи, побудований за інноваційною (ноу-хау) каркасною технологією при використанні дерева, цегли, інших екологічних матеріалів, зі стовідсотковим ступенем готовності, надійний термін експлуатації якого – необмежений, з мінімізованими витратами на обслуговування. Компанія «Еко-Буд» використовує сучасні технології, які відзначаються високими тепло-, звукоізоляційними, енергозберігаючими, протипожежними характеристиками, вологонепроникними властивостями, легкістю та міцністю конструкції будинку, можливістю використання будь-яких матеріалів для зовнішнього та внутрішнього облицювання, комфортабельністю проживання та визнані найкращими з погляду економії коштів, матеріалів, технічних засобів, робочої сили, термінів будівництва незалежно від пори року. Компанія «Еко-Буд» будує сучасні малоповерхові споруди в т.ч. громадського та комерційного призначення, надбудовує (добудовує) поверхи та мансарди.

